

Paul-ŋum Tugliat Tuyuutaiň Corinth-aǵmiunun

¹ Uvana Paul, aasriiň uqqiraqtigigaňa Jesus Christ-ŋum pisułhagun Agaayyutim. Aglaktuňa ilipsitňun ukpiqtuaňjuruuanun Corinth-mi suli ukpiqtuaňjuruapayaanun iňsuniqtaunun nunaňjani Achaia-m. Uvvaasriiň Timothy aniqatvut uvamniittuq. ² Uvvatuq Agaayyutim Aapagikkapta suli Jesus Christ Atannapta iluaqqtisrimallaňniağlısi suli tutqiksillusri.

Paul-ŋum Quyagaa Agaayyun

³ Quyanaqtuq Agaayyun Aapagikkaňa atannapta Jesus Christ-ŋum. Ilaa aaparuq ilunňuksriruaq uvaptiknik suli Agaayyutaupluni araaqtuiňhiňaaňjuruaq uvaptiknik. ⁴ Araaqtuqtigikput iluqaitňi iluilliugutigikkaptikni, uvagutsuli araaqtuiyumiňaqsipluta tamatkuniňa iluilliugutiqaqtaunik taavrumiňa araaqtuutmik akuqtuağıkkaptiknik Agaayyutmiň. ⁵ Ilumun nagliksaallapiaqtugut savautri'apta Christ-mik. Taatnatuntuq arauyttiqaqtaugut atqunapiaq Christ-kun. ⁶ Iluilliugaluaňjapta tusraayugağıksuaq pisigiplugu, Agaayyutim araksimaağasri uvaptigun annautisukhusri killiqiliptitňiň. Arakkau'apta arautiqağıniaqmiusripsuuq akuqtuğupsuň anuqsrułikun atunim iluilliugutiňiň uvagut iglutukkaptiknik. ⁷ Niğiugağıkkapput ilipsigun payaňaitchuq. Ilisimagikput nagliksaağnígupsi

uvaptiktun Agaayyutim arauuttutiqaqtaqtiinniagaraasri
uvaptiktun.

8 Aniqatiumaañ, nalutqungitchiptigiñ
iñuilliuqtitauñaptigun nunarjani Asia-m.
Iñuilliuqtitauvagitluta qaaniqługu iglutuiłiksraqput
nalupqigiliutipluguunniñ iñuutilaaksraqput.

9 Iñitchugigaluagikput tikiuummiñasugalugu
tuqquviksraqput, aglaan taamna atu-
umaruq tunnqatqungitluta uvaptiknun aglaan
Agaayyutmun añipkaitlaruamun tuquñaruanik.

10 Tuquruksraǵuǵaluaqapta ilaan annau-
timagaatigut, aasriñ annautriñiapiaqtuq
uvaptiknik; aa, nalupqisruutigingitchikput
ilaanun annautisrimaaliksraqput. **11** Ilipsi
ikayuqtuksraurusri injisruutiluta. Tarrali
iñugiaktuat iñuich quyyatiksraqaǵisirut
Agaayyutim aatchuutaagun qaisauruakun
uvaptiknun kiuplugich injisrułhat iñugiaktuat
iñuich.

Paul-ŋum Simmiǵníǵaa Sivunniugutini

12 Quviasruutigigikput una suli
qaugrimmaagiutillautapta uqautigaatigut
uumat ilumututilaanjanik, savaaǵigiyut
nanipayaaq suli pakma ilipsitñi ipqiłikun
suli ilumutuułikun Agaayyutmiqnisauruakun.
Tunnqangitchugut puqiutaatnun iñuich aglaan
tunñarugut Agaayyutim iñuaqqutripluni
ikayuutaanun. **13** Tarra tuyuutivut agliqiaǵikkasri
kanjıqsıñaitchuańungitchut; kinnisungitchipsigiiñ
uqaǵikkaptigun. Niǵiugaǵigiga kanjıqsitłasrılıksraqsi

ilaatnigun, ¹⁴ takku kañiqsitłasriłaurağaluaqmigiksi-samma pakma. Ilaatnimi nanǵautiqatlaniağıptigut suli nańagásipmigiptigiń uvluani Atannapta Jesus.

¹⁵ Nalupqisruutiqangitchuňa taavrumiňa. Taatnamik tikiqattaaqqaagukkipsi, piqaquplusri ikayuuusriamik tapillugik quviasruutmiglu. ¹⁶ Tikiqattaaqqaagukkipsi apqusraaguma sivutmunlu nunańanun Macedonia-m utitmumlu nunańaniń Macedonia-m, ilipsitńun itqanaiyautitqupluňa iglaułiksramnun Judea-mun. ¹⁷ Taatna piyumakama, isrummitqigaqttauňuniqpik? Isrumavaluktusriunniń sivunniǵaǵasrugaluňa ińuňisun nunam, ańjaqqaagluňa tarani suli naagaaqtuaqsiļuňa.

¹⁸ Agaayyun tuniqsimaruq uqaǵikkaǵmigun. Taatnatuntuq uqautivut ilipsitńun nalupqinaitchaqtut. Agaayyutim ilisimagai isrummitqitłaisilaaqputlu uqautigikkavutlu. ¹⁹ Atakkii Silas-lu Timothy-lu uvańalu quliaqtuaǵutigikput Igńiňa Agaayyutim, Jesus Christ, ilipsitńun. Ilaa ingitchut ińuktun pińgiǵaqtuatun ańiqqaaghuni, aglaan ilaan pisuugaa uqautigikkani savaaniaǵniplugu. Agaayyutim ańigutimagaatigut pisigiplugu Christ-ňum savaanja uvaptiknun. ²⁰ Iluqaitňikkii akiqsruutai Agaayyutim atuumapkaǵnígai Christ-kun. Taatnaqhuta nipliutigisruugikput Amen sumipayaaq ińuum kamaksruqmauň Agaayyutim savaaǵikkaňa Christ-kun. ²¹ Agaayyutim nappaqtaupkaǵigaatigut ilipsiļu Christ-kun, suli uqsrurqtiqhuta savaktautqupluta, ²² nalunaitňutaliqhuta pigiliutipiaqhuta ińmińun

aasriiň iliplugu Irrutchiňi uummatiptiknun nalupqisruutigingiqligu ilaanun pigitilaaptiknik.

23 Aggigukkaluanňaǵmaunniň Corinth-mun aggiňgitchuňa. Agaayyun ilisimaruq ilumutuułhanik uqaǵikkäǵma ilipsitňun. Utinǵitchuňa Corinth-mun atniummatiqaqungitlusri.
24 Atanniçsunǵitchipsigiň ukpiqsriłipsigun, aglaan savaqatigisrukkipsi quviasruutiqaquplusri, atakkii ilisimarugut nalupqisruutiqangisilaapsitňik ukpiqsriłapsigun.

2

1 Sivunniçsuňa utlatqigunǵitlusri aliatchak-titchaktuaǵusri. **2** Aliatchaktisrimaniǵupsi kia quviasraaǵníaqpańa avataagun ilipsi isrumatuyaaktitapsi. **3** Aglaktuňa pisigiplugu taamna, utlakkupsi aliatchaktitqunǵitluňa ilipsitňun quviasraaqtiksramnun. Nalupqisruutigingitchiga quviasruutipkun quviatchaktinniaqtilaaqsi. **4** Aglakama ilipsitňun iłuilliullapiąǵataqtuňa isrumatuyaakluňa uummatimni qiańňaǵma. Aliatchaqunǵitchipsi aglaan ilisimatqugripsi atqunapiaq piqpaksrılıǵa ilipsitňik.

Natqigutrilıq Killiqirimun

5 Aglaan nallipsi iłuilliuiqtitchiruam isrumaaluktingitčhańa, aglaan isrumaaluktitkaasri. Iłuilliuiqtitchummataitčhıpsi itnaqama. **6** Taamna ińuk tatapsausriaqaaniktuq. Apaińuruq anjigutiplusri taamna inillakapsiuň. **7** Pakma natqigutiraksraǵigiksi araaqtuğlugu taamna ińuk. Taatnaǵupsiuň annautiniąǵiksi pilguılliullapiąǵimiňiň aasriiň qapinqitchumuugli.

8 Taatnaqluña inigipsi tuniqsimasrilaaquplugu piqpaksriļiqsi ilaanik. 9 Taavrumuuna aglaktuña ilipsitñun, atakkii uuktuağukhusri ilitchugisrukluña tupiksrisuupmagaapsi supayaakun. 10 Natqigutrigupsi taavruminja iñuŋmik, natqigutipmigigaptuuq. Aasriiñ qanutchikun natqigutriruksrauniğuma ilaanun, pakma natqigutigiga pisigiplusri sivuğaani Christ-ñum. 11 Natqigutiguptigu taamna iñuk tuungaq akimaniangitchuq sukununniiñ uvaptikniñ. Takku nalungitmigivut ilaan qanuq suraǵautai.

Paul Tutqaksiñgitchuq Troas-mi

12 Tikitñama Troas-mun quliaqtuaǵityaqługu tusraayugaágiksuaq Christ-kun, Atangum piviksriññigaana quliaqtuaqupluna. 13 Aglaan tutqaksiñgitchuña irrutchipkun, atakkii paqinǵitługu aniqatiga Titus tarani, tarraasrii aullatqikluña tarakña Macedonia-mun.

Christ Akimmatauruq

14 Aglaan quyyan illi Agaayyutmun ataramik akimmatriuamun uvaptiknik Christ-kun. Siamitkaatigut tipraqıksautun napmunliqa quliaqtuaqpluta tusraayugaallautamik. 15 Atakkii ittugut Agaayyutmun tipraqıksautun Christ-kun akunǵatni tamatkua anniqsummaaq-tuat suli tammaummiruat. 16 Tamatkunuña tammaummiruanun tipiqaqtugut tuqulıǵmik, aglaan tamatkunuña anniqsummaaqtuanun tipiqaqtugut iñuulıǵmik. Kiňaasriiñ nalliummativa taavrumuña savaamun? 17 Kisiminj tamatkua uvaptiktun ittut quliaqtuaqtuat piŋŋuaǵutaitchuakun ilumutuuruamik Christ-kun

sivugaani Agaayyutim. Uvagut ingitchugut iñugiaktuatitun quliaqtuaqtuatitun Agaayyutim uqałhanik piññajniutiginiałhiñaglugu.

3

Savaktai Nutaam Sivunniugutim

¹ Uqaviksaaqsilgitpisa? Naagaqaa inuqsraqpisa atlatitun iñuktitun tuyuutinik akuqtuyunaqsiluta ilipsitñun naaga ilipsitñiñ? ² Ilipsi tuyuutaurusri aglausimaruatun uummatiptiknun iñupayaanun ilitchugitquplugu agliqitquplugulu. ³ Aasrii atlañjuqtauruatigun iñuutchipsigun ilisimanaqtitkksi tuyuutauqliksi Christ-miñ aglaagikkaqput. Taapkua tuyuutit aglaaŋungitchut aglautmik aglaan Irrusriagun iñuuruam Agaayyutim, aglaaŋungitluni aglagviksramun piliamun uyağanjiñ aglaan uummatipsitñun.

⁴ Nalupqisruutigingillapiagivut tamatkua tumigiplugu Christ sivugaani Agaayyutim. ⁵ Itnautigingitchikput savatlanilugu tamanna savaaq uvaptiknik, aglaan piqaqtirrutaagun Agaayyutim. ⁶ Ilaan piqaqtitkaatigut savautritqupluta nutaakun sivunniutmigun. Taamna nutauruaq sivunniugun ingitchuq utuqqauruatu sivunniugutitun aglausimaruatun uyağanmun suli tuqupkairaqtuatun kisupayaanik tupiksriñgitchuanik. Agaayyutim nutauruaq sivunniugutaa qaitchiraqtuq iñuułigmik Ipqitchuakun Irrutchikun. ⁷⁻⁸ Utuqqauruaq maligutaksraq titiqtuqsimaruq aglaatigun uyağanmun, aasrii Agaayyutim qaumanğa sagviqsuq qaitñamiuñ Moses-mun. Kigiñanja

Moses-ŋum qaummaġikpagitluni Israel-aağmiut qiniilguitchaat, aglaan taamna qaumaniq aqvavtigun piiqsuq. Maligutaksraq tuqupkaisuuruaq qaummaġillapliaqman qanutunkiaq qaummaġitlukkisiva maatna savautrikiq Ipqitchuakun Irrutchikun? ⁹ Uvvaasiin utuqqaqtaq sivunniugun tikiutriruaq tuqqutaksraġuqqutmik iñuñun kamanautiqägnipan, qanutunkiaq kamanautiqatlukkisiva nutaaq sivunniugun tikiutriruaq nalaunjasripkaiļigmik iñuñun? ¹⁰ Aasriisuli nutauruaq sivunniugun kamanatlullapiaqtuq utuqqauruamiñ sivunniugutmiñ. Taatnamik utuqqauruaq sivunniugun kamanautiqangägniqsuq. ¹¹ Taimña utuqqauruaq sivunniugun tikitchaluaqtuaq qaumaniqpaurakun piiqsuq, aglaan nutauruaq sivunniugun itchaġataqtuaq kamanautiqatlullapiaqtuq.

¹² Taatnamik pigikaptigu taatnasriq niġiugaq iqsisailłapliaqtugut quliaqtuałiksrapdigun.

¹³ Moses-tun ingitchugut. Taalutchiġñiġaa kigiñani uqautri'ami Israel-aağmiunun takku tautuqungitlugu qaumangum piigñiałhanunaglaan.

¹⁴ Aglaan kanjiqsitlaisimarut isrummatmiktigun siqquqsipkaqlugich. Uvluvanġnunaglaan irinjich taalutaqaqtutsuli agliqipmata makpiġaanjiñiñ utuqqach sivunniugutauruat, takku kisimi Christ-ŋum taalutaq piitlagaa. ¹⁵ Uvluvanġnunaglaan agliqipmata maligutaksramik Moses-ŋum aglaajanik isrumanjich taalutaqaqtutsuli.

¹⁶ Aglaan iñuk mumikami Ataniġmun kanjiqsisuuruq taalutaiqsitmatun. ¹⁷ Taimña Atanġuruaq pakma Irrusriuruq, aasrii naniitman taamma Irrusrija

Atangum ittuq patchisairvik. 18 Tarraasrii uvagut taalutaiqsittuani qiniigikput kamanautaa Atangum. Atlañjuuguqsaiñaqtugut ilitlasripluta ilaatum, suli Atangum Irrusrian ilisaiñaqtitkaatigut ilaatum akiłuktitalasriplugu kamanautaa Atangum.

4

Akisuruat Suurat Utkusriiani Qikumiñ

¹ Agaayyutim qaitchigaatigut savautriłigmik quliaqtuaqupluta naglikkutaagun. Taatnamik nikatchaktangıtchugut. ² Tununjanikkivut iriraqtuutitlu kanjunaqtuathu. Pisaasruğmigautaitchugut. Anjalangıtchikput uqałha Agaayyutim kin-nitniñniaqutigilugu. Taatna pitłaitchugut. Ilisauttutigigikput ilumutuuruaq kanjiqsiñaqsiplugu, sivugaani Agaayyutim pipmatun. Isrummatmikni ilisimagaat ilumutuutilaqput. ³ Tusraayugağıksuaq uqagikkaput iriqsimakpan, iriqsimalhiñaqtuq tamatkunuja tammaummiruanun. ⁴ Tuungäam aŋalatchiruam marrumiňa nunamik qiniłtlaqisitkai ukpiqsrinğıtchuat kanjiqsiplataqılgillu tusraayugağıksuamik, aasriiñ ayaupkaqtitauruatan ittut. Ilaan tautuquñitkai kamanautaanik Christ-ŋum atrigikkana Agaayyutim. ⁵ Quliaqtuağıtlaitchikput uvaptiknik, aglaan quliaqtuağıgigikput Jesus Christ Atanguniplugu, aasrii savaktigigiptigut Jesus pisigiplugu. ⁶ Agaayyun nipliqsimaruq, "Qauma qauli taaqtuamiñ." Aasrii qaggutigai uummativut qaitchikamisigut qaumamik ilitchuğitqupluta kamanautaanik Agaayyutim qiniqapta kigiñajanik Christ-ŋum.

⁷ Aglaan Agaayyun qaitchiruq tusraayugaallautamik Christ-kun uvaptiknun iñuhiñauruanun, atriplugu iñuich tuvvaqsiraqtut akisuruanik suuranik ilulilianun qikumiñ. Iñupayaaq qiniqtaksraigaa taamna kamanaqtuaq saŋji uvaptikniittuaq agaayyutmiqnisautilaajanik, uvaptikniñ pisuŋaqani. ⁸ Ikuilliuqtitaugaluağupta qanusripayaakun akiilipkaqtatlaitchugut, qanuğvíiṣitaugaluağupta nikaliğatlaitchugut, ⁹ nagliksaaqtaugaluağupta Agaayyutim suksraatlaitchaatigut; atniaqsiugaluağupta tuqqutaungitchugut. ¹⁰ Ataramik anayanniuqtuağaluaqtugut iñuich tuqqutchukmatigut Jesus-tun aasrii tautuŋnaqsitquplugu iñuuļha Jesus-ñum timiptigun. ¹¹ Iñuuniałaptikni ataramik anayanniuqtuaqhuta tuqqutauhígmun pisigiplugu Jesus, taututlatquplugu inuuruaŋuļha Jesus-ñum uumuuna tuqurağaqtuakun timiptigun. ¹² Anayanniuqtuaqtugut tuquķigmiñ pisigiplugu quliaqtuałiqput piqaquplusri isruitchuamik iñuuķigmik. ¹³ Aglausimaruaq Agaayyutim uqałhani, “Uqağaqtugut takku ukpiqsrillapiaqhuta.” Taavrumuuna irrusriagun ukpiqsrillhum uqağaqtuguttuuq ukpiqsrilluta. ¹⁴ Ilitchuğiplugu Agaayyun anipkairuaq Atanigmik Jesus-mik, ilaan anipkağisipmigaatiguttuuq Jesus-tun, aggiutiluta piqatigilusri sivugaanun Agaayyutim. ¹⁵ Iluqaan tamanna iglutukkağa ikayuutigigisigaksi. Iñugiaksiłaaqhutinj iñuich tusraarut iluaqqutaagun Agaayyutim aasriili iñugiaktuat iñuich quyagillapiagniagaat piqutigiplugu kamanautaa Agaayyutim.

Iñuuniaļiq Ukpiqsriļikun

16 Nalupqigingitlugu tamanna nikaliġanġitchugut. Timivut piungitmukkaluaqtuq irrutchiqput nutaqtikkauruq uvluġaġipman.
17 Tamatkua iħuilliuġutivut pakma sivikisuurami iħiňaqtut. Itqanaiyaġaġatigut akuqtuquplugich Agaayyutim kamañaġnisrat isuksraitlutin quviananji nakuutlullapiaqtuat iħuilliuġutiptikniñ.
18 Qiñiqtuiñanġitchivut sut qiñitlakkavut aglaan sut qiñitlaisavut; atakkii sut qiñiġnaqtuat piġġnijaqtut, aasrii qiñiġnaitchuat taimuňa inniaqtut.

5

1 Iļisimagikput palapkaaqput irvigikkaaqput marrumani nunami piungiġpan, taamnaami timikput, kiňuniksraqaqġniaqtugut Agaayyutmi, iñiqtawngħitchuamik argħamik, isuksraitchuamik qilaħmi. **2** Pakma imħiqtauliguurugut, inuġrugiplugu timinitqiguta pakmaknejtauruamik atrilugu atnuġaatchiaqmatun. **3** Atnuġaakkaugisirugut timimik nutaamik atnuġailaagħumiňaġuta. **4** Iñsuuġħajpta uumani palapkaġmi iñuħiňaupluta, imħiqtauliguurugut uqumailliuġutiqaqhuta. Tuquyummataitkaluaqhuta aglaan itchumi-iqsgut nutaami timimi pakmaknejtauruamiñ. Atuummikpan tuquyumiňaqtuaq timi simmiġisiruq tuquyumiňaħitchuamik iñuulīgħiġ. **5** Agaayyutim itqanaiyaġaġatigut taivrumuňa. Il-aan nalupqinainjankka uvaptiknun taatniinniaħha aatchuqamisigut Irrutchiġmiň. **6** Taatnamik qapiñġataitchuurugut. Iļisimagikput iñuuniaħħaptikni uumani timimi piisaallaqput Ataniġmiň. **7** Atakkii iñuuniaqtugut ukpiqsriļikun

qiñingitchaluañjapta ilaanik. ⁸ Qapiñjataitchugut, aglaan piitchumallapiaqtugut timigikkaptikñiñ aasrii anjilaqsimaqatigisruliqługu Ataniq. ⁹ Taatnaqhuta sivunniutigikput quyalisukługu, iñugaluağupta maani timiptikni naagaqaa taiñani piiğaluağupta timimiñ. ¹⁰ Iluqata sivuğanjiutiruksraurugut aquppiutaqpañanun Christ-ñum atanguruam. Atausriuttaağutin iñuich akuqtuigisirut nakuuruuamik naagaqaa pigiitchuamik maliğullugu savaağikkaqtin iñusunjağmij timigikkağmiktigun nunami.

Savautriraut Iłauraağiliutigipkakkaułikun

¹¹ Uvva ilitchuğimagikput tatamnaqtilaanja Atanğum. Taatnaqhuta pitchuksaağıvut iñuich akuqtuitquplugich ilumuutuuruuamik. Agaayyutim ilisimagaa qanusriutilaapiaqput. Taatnatuntuuq niğiuağigiga ilitchuqsrianiliqsi taavruminja qauğrimmaağiutillautapsigun. ¹² Piñianığitchugut akuqtuyunaqsitqigukhuta ilipsitñun. Aglaan kiggutiksraqaqugipsi tamatkunuña kamagitqusraałhiñiaqtuanun qiniğnaqtuakun, suksraqanğitchuanun uummatmiutağmiknik. ¹³ Uqautigikpatigut qauğrimmaağiiññiluta piqutigigaa Agaayyutim, aglaan qauğrimmaağiññigupta piqutigilhiñagipsi. ¹⁴ Piqpaksrıłhan Christ-ñum aŋalatkaatigut, atakkii ilisimagikput nalupqinaiqługu atausriq tuquruaq piqutigiplugich iluqaisa iñuich. Taatnamik iluqatin tuqupmiraqtut. ¹⁵ Ilaa tuquruaq pisigiplugich iñupayaurat, aasriiñ tamatkua iñuuruat iñmiktigułhiñaq iñuutqunğiqługich aglaan

ilaanun tuqqutiriuamun iñupayaanik aasrii
anipkakkaupluni tuqulığmiñ.

16 Tarra uvakŋaniñaglaan isrummatiqangıqsugut iñuŋmik ilaan qaałhiñaŋagun nunam iñuisun. Qaanıqsuami isrummatigaluaqmisaqput Christ iñułhiñauniplugu, aglaan pakma isrummatigingiğikput taatna. **17** Taatnamik kiñapayaaq pigiliutipkaqtuaq Christ-mun nutaağuqaqtuq. Iłigruanı piıqsut. Iñuuunialiıqsuq nutaakun. **18** Iluqatiŋ tamatkua aggiqsut Agaayyutmiñ. Agaayyutim ilauraaliutipkaǵaatigut iñmiñun Jesus Christ-kun, aasriiñ aatchuqhuta savaamik quliaqtuağıtquplugu ilaan ilauraaliutipkaǵisiñiplugich iñuich iñmiñun. **19** Uvvaami itnautigigiga, Agaayyutim ilauraaliutipkaǵai nunam iñui iñmiñun Christ-kun, patchisiqutingıqlugich navguutinjisigun. Aasriiñ quliaqtuağıtquaqtigut iñuich qiñuiññaksriññiplugich Christ-kun. **20** Taatnaqhuta uqqiraqtaurugut pisigiplugu Christ. Agaayyutim atuǵaatigut uqautitqulusri. Injıgiapiagıpsi pisigiplugu Christ, itnaqhuni, “Iłauraaliutitqigitchi Agaayyutmum.” **21** Agaayyutim Christ killuutailaapiaq irrutiginigaa killuqsaqtatutun pisigipluta. Taamna nalaunjasripkakkaurugut Agaayyutmi.

6

1 Uvagut savaqatigiiłaptikni Agaayyutmi injıgipsi akuqtuqunğıtlugu Agaayyutim iluaqqutaa suunjıllağuğlugu. **2** Atakkii ilaa nipliıqsuq aglausimaruami uqałığmi,
“Piviksraq nalautitman tusraagıpsi.

Anniqsuġviksraq tikitman ikayuġipsi.” *Isaiah 49:8*

Uvva pakma Agaayyutim akuqtuiviksram uvaptiknik nalautittuq. Uvlua anniqsuġviksram pakma tikitchuq. ³ Kisumununniiñ iñuñmun patchisiquitqungitchugut killukuağnipluta savaaqałiptikni. Taatnamik inillaiñgitchugut putukkisautiksrajanik iñuum apqutiksrajanı. ⁴ Aglaan suraġalipayaaptigun qiniqtittugut savaktaupluta Agaayyutmun igħlutuiżikunlu, iħuilliugutikunlu, akiyalgunaitchuatigunlu, sakinqaqtuatigunlu, ⁵ ipiġaqtuqsiużikunlu, isiqtaulikunlu, aنجaġluksiużikunlu, sakuużikunlu, siñiguiqsaungiżikunlu, niġisużnakunlu. ⁶ Qiñiqtitkikput ipqiżikunlu, ilisimalikunlu Agaayyutmik, anuqsrużikunlu, iħuaqqutriżikunlu, Ipqitchuakun Irrutchikunlu, ilumutun piċpaksriżikunlu, ⁷ uqaqażikunlu ilumutuuruamik, suli sanjiagun Agaayyutim. Anejyautiqaqtu ja tugluagiġplugulu nalaunnejaruakun. ⁸ Qiñiqtitkikput kamagikkaużikunlu, kanjutchaktitaużikunlu, uqaġitchiużikunlu pigiitchuakun nakuuruakunlu. Saglutuniġakkaupluta uqaġaluañjapta ilumutuuruamik, ⁹ nalunaqtuatun ilipluta ilisimanaġaluajñapta, tuquaqsiruatuñ ilipluta iñwusrugaġgaluañjapta, anasriñjuqsaqsiugaluajñapta tuqqutaungitchugut, ¹⁰ isrumaaluktitaugaluajñapta quviasrugaqtugut, inuqsralliuqtuatun ilipluta umialiguqtitchigaluajñapta iñugiaktuanik, suilliuqtuatun ilipluta piqaġaluañjapta supayaamik.

¹¹ Aatai ilauraamaej Corinth-mi, nunummisingħitchipsi uqautriżiksrapliknik ilipsitñun. Uum-

mativut aňmaňgivut ilipsitňun. ¹² Piqpaksriňqput ilipsitňik inuqtuummanňgitchuq. Aglaan piqpaksriňisi uvaptiknik inuqtuummasriruq. ¹³ Aglaan pakma aňmaqsigik uummatisri uvaptiknun. Uqautigipsi uvaňa ililgaagiruatuň iliplusri.

Agaayyuvikpaňa Iňuuruam Agaayyutim

¹⁴ Piqasriqsuutinasri ukpiqsriňgitchuatigun takku nalaunňaruaňglu killiqiňglu piqatigiňgutchuk. Qaumaruaqtuuq piqatiqal-guitmiuq taaqtuamik. ¹⁵ Qanuňgutik ataus-rinjügumiňaqpak Christ-lu Belial-lu (itnautauruaq tuungamik)? Qanuňgutik ukpiqsriruaq piqasriqsuu-tiyumiňaqpa ukpiqsriňgitchuakun? ¹⁶ Agaayyutim agaayyuvikpaňa piqasriutiyumiňaitchuq aanguaňitňik. Agaayyuvikpagigaatigutkii iňuuruam Agaayyutim, ilaan nipliňhatun, “Irviniaňgítka ilinjich iňuuniaqatigilugillu.

Agaayyutiginiaňgáatňa, suli ilinjich iňuginiaňgítka. ¹⁷ Taamna pisigilugu, piigitchi akunňatniň, avittitchi ilinjitiňiň, nipliňsuq Ataniq. İlaksiatinasri qaayuňnaqtuanıň.

Taatnaňgupsi akuqtuňgisisigipsi. *Isaiah 52:11; Ezekiel 20:34, 41* ¹⁸ Aapagigisigipsitňa aasriiň iğňiňgisisigipsi panig-ilusriň, nipliňsuq Ataniq Sanňipayaqaqtuaq.” *2 Samuel 7:14*

7

¹ Piqpagikkamaaň, piqaňniqapta tamatkuniňa akiqsrutaruanik ipqiňsaqta uvaptiknik

qaayuġnaqtuapayaamiñ timiptigun irrutchip-tigunlu. Quyaliläkput Agaayyun supayaakun atakkii taluġigikput.

Paul Quviasructuq

² Añmautitigut uummatipsigun. Atni-anġitchivut iñuich. Killukuaqtitchiñġitchugut iñuñnik. Ivayaqtuiñġitmiugut kisumikunniiñ iñuñmik. ³ Uqautigingħitchiga taamna patchisigisugusri. Takku uvvaqammiq uqautimagipsi piqpaginiplüsri uummatiptikniñ. Piqatigiiksuguk iñnuħħaptikni unniiñ tuquħħaptikni. ⁴ Nalupqisruutigingħipiagħipsi. Pikkutigħipiagħipsi. Arautiqallapiaqtuña. Iluqaagun iluilliuġutiptigun quviasrullapiaqtuña.

⁵ Tikiñjanikaptaunniiñ Macedonia-mun iñiqtuiqsiñġitchugut. Iluilliuqtitaurugut qanusripayaakun —nagliksaaqtitluta ukpiqsriñġitchuanun iqsipkaqhatalu qamuuna. ⁶ Aglaan Agaayyutim arakħiġururu tamatkuni ja nikatchaktitauruanik tutqiksipkaġaatiġut Titus aggħiex. ⁷ Arakkaurugut aggiħħagun suli arausriaqaqħagħun ilipsitniñ. Ilaan uqautigaatiġut kimmutiqaħlapsigun tautugukluuja, aliasruutiqaħlapsigun suli piyummatiqaħlapsigun uvamnik. Taatnaqluuja quviasrtluktuña pakma sivuaniġniñ. ⁸ Aglaktigun tuyuutipkun isrumaalutschaktitkaluaġniqapsi, nunuurautiġ-ingħitchiga. Saiñġisutiliġaluaġiga tuyuutma iluilliuqtitauraallaż-żiġi. ⁹ Tarraasrii quviasruutigingħitchaluaqgħiga alianni ułipsigun, aglaan quviasructuña isrumaalulapsej simmiġġniqmasri. Alianni ułipsi pisu li għiġi

Agaayyutim ilipsitñun. Uvagut atniangitchipsi sukununniñ. ¹⁰ Alianniqtuni Agaayyutikun isrummitqiksitchiraqtuq iñuum anniqsuliksrajanun. Taamna nunuurautaitchuq. Aglaan alianaña nunam tikiutririraqtuq tuquligimik. ¹¹ Alianniqtusri nalautlugu alianniugutigitqukkaña Agaayyutim. Taavruma piliqipkaǵigaasri nalupqigingiqsitolugu killukuangisilaaqsi, uumigiliqsitlugu killuq, iqsigipkaqlugu, inuǵrugiliutipkaqlugu ikayuutiliksraǵa, isrummiqsisitlusriunniñ anasriñjuqsatlasriplugu taamna killuliqiruaq. Qanusripayaakun tautuktikksi patchisaungiliqsi tamatkunuuna savaapsigun. ¹² Tarraasriiñ tuyuqtuna aglaamnik pisigisruŋaqnagu taamna iñuk killukuaqtuaq naagaunniñ iñuk atniummiruaq, aglaan sivuǵaani Agaayyutim ilitchuqnaqugiga qanutun piqpaksriqaliqsi uvaptiknik. ¹³ Taatnaqhuta taavrumuuna arakkiptigut. Aasriiñ kisian arausriaqput, aglaanlu quviatchallapiaqtugut Titus quviasruŋniqman, atakkii irrutchigmigun nutaqtikkaupluni iluqapsitniñ. ¹⁴ Takku nanǵagipsi supayaatigun ilaanun, aasriiñ qapinapkankitchipsitja. Uqautigikkavut supayaat ilipsitñun ilumutuurut, aasriiñ taatnatun nanǵautigikkavut ilipsigun Titus-mun ilumutuuruttuuq. ¹⁵ Aasrii ilaan piqpagiliutillapiapsaaǵaasri itqaqamiuŋ tupiksriyummatiqaliqsi, suli paǵla'apsiuŋ kamaksrilıkunlu taluqsrilıkunlu. ¹⁶ Quviasruutigillapiagiga nalupqisruutaiqama ilipsigun supayaakun.

8

Ukpiqtuanjuruat Aatchuiłhat

¹ Uvvaasriiñ aniqatiut, iłitchuqsritqugipsi iluaqqutrisaanik Agaayyutim qaisaŋjanik ukpiqtuanjuruuanun Macedonia-mi.

² Iłuilliuqpauraǵaluaŋŋaǵmiń inuqsriul-lapiaǵaluaqhutinju taatnaqhutinjaasiiñ tigummataipiagniqtsut suuramiknik.

³ Piyumiňaqtutilaaǵmikni aatchuguurut, sипитлугуунниń uqauti-galuaqtitnatiń. Uqaǵiyumiňaǵiga taamna.

⁴ Uqapsaaqtuiňaǵaatigut ikayuunitlasrisrukhetinj savaakun Agaayyutim iñuiñi. ⁵ Aatchuutiqaqtut niǵiugingisaptigun, sivulliuplugu qaitlutiń iñmiknik Agaayyutmun uvaptiknunlu Agaayyutim pisułhagun.

⁶ Uvvaasriiñ tiliugikput Titus aullaǵniijaniksimapmań naatchaqtuaquplugu taamna savaallautaq akunnapsitńi.

⁷ Aasriiñ pilłautaǵniqapsi supayaakun —ukpiqsriłikunlu, uqautriłłapsigunlu, ilisimałikunlu, piyummatiqalikunlu, piqpkaksriłłapsigunlu uvaptiknik —taatnamik tigummataitqugipsi aatchuiłikun.

⁸ Tiliuqhińgitchuna aatchuqulusri. Uuktuaǵukkiga piqpkaksriłiqsi ilumutuupiaqmańaan aatchuǵummatiqalipsigun, ⁹ takku iłitchuǵigiksi iluaqqutrisaa Atannapta Jesus Christ-ŋum. Sumik ayuqsrangitčhaluaqhuni, piqutigiplusri unitchai umialgutini ikayuǵiaqhusri inuqsriułhagun.

¹⁰ Uvva uqautigisrukkgiga aatchuiłipsigun. Nakuutlukkayaqtuq ilipsitńi naatchupsiuń aullaǵniikkäqsi ukiutqik, takku sivulliuplusri aatchuiłikunlu piyummataiqalikunlu.

¹¹ Kiaka,

naatchiuŋ naanniałhanunaglaan uqiutqik piyummatiqaqapsi, pisuqtilaapsitñi pigikkapsitñiñ. piyummatisigun taamna akuqtuyunaqtuq Agaayyutmi. aatchuitqugaasri pigikkapsitñiñ, aasriiñ pigingisapsitñiñ. ¹³ Nunurisungitchipsi aatchuiłigmun qağavriuraaqtillugich atlat aatchuiłikun. ¹⁴ Pakma sippakuuqtuaqtusri. Taatnamik ikayuiyumiñaqtusri inuqsraqtuanik. Aquvatigunli sippakuuqtualığumiŋ ikayuğisigaasripsuuq inuqsralığupsi. Iñupayaagli piqağumuuum inuğikkağmiñik. ¹⁵ Aglausimaruatun uqałigni itna, “Iñuk katitchivaałaktuaq sippakuutlaitchuq, aasriiñ iñuk katitchivaałanğitchuaq inuqsraqanğitchuq.”

Titus Piqatinjılı

¹⁶ Quyagigiga Agaayyun qaitchiruaq Titus-mun piyummattik piyummaticikkaptun ilipsitñun. ¹⁷ İlumutun Titus-ŋum akuqtuğaa pitchuksaağutvut. Utlagupiağatağaasri. Sivunniqsuq taavruminja inmiñik. ¹⁸ Tuyuqaqmiugut aniqatmik piqasriqługu nangautiqaqtuamik iluqaitñi ukpiqtuañjuruani quliaqtuałhagun tusraayu-gaağıksuamik. ¹⁹ Aasriisuli, ukpiqtuañjuruat piksraqtaağiniğaat iglauqatigitqupluta ilaanun tikiutiguptigin taapkua aatchuutit maniich. Savaaqałłaptigun taavrumuuna kamasruğikput Atanğuruuaq Agaayyun aasriiñ ilisimanaqsiplugu ikayuiyumałiqput. ²⁰ Qaunatqiağiguktugut kisumununnniñ iñuŋmun pasritqunğitluta anjalaałaptigun taapkuniŋ mikturuanik aatchuutinik. ²¹ Piyummatiqaqtugut

nalaunjaruakun, kisian Atanǵuruam qiñiňhani inǵitchuaq aglaantuq qiñiňhatni iňuich.

22 Piqasriqhutik taapkuak iňňuk tuyuqaqmuguttuuq aniqatiptiknik. Uktuaǵaluaqaptigu akulaiqługu ilitchuǵigikput ukpiǵnaqtuaŋutilaanja. Pakma piyummattinipsaaqtuq ukpiǵiliutipiaqhusri.

23 Nallipsi apiqsruutigikpaun Titus, piqatigigiga savaqatigiplugu ikayuiňaptikni ilipsitňik. Nallipsipsuuq apiqsruutigikpagik atlak aniqatiuvuk, uqqiraqtigigaik ukpiqtuaŋjuruat, aasriiň kamásruǵaak kamanautaa Christ-ňum.

24 Taatnamik qiňiqtitchumagaksi ukpiqtuaŋjuruapayaanun piqpaksripiałyqsi uqqiraqtinik suli nalaunjańha nangaqapsi taapkunuja.

9

Ilırat Ukpiqtuaqatinun

1 Ilitchuǵigiga aglaktuksraunǵisilaağa uumuuna aatchuutitigun pisigilugich Agaayyutim iňui.

2 Atakkii ilisimagiga ikayuiyumałyqsi. Uqautigillautaqsimagipsi ukpiqtuaŋjuruuanun Macedonia-mi ilipsi ukpiqtuaŋjuruasii Achaami itqanıagnıļusri aatchuutilaapsigun uqiutqik. Piyumalaalıpsigun iňugiaktuat aňalataurut aatchuisukhutiň.

3 Aasriiň aullaqtitkitka aniqatiuvut. Itqanaitqugipsi aatchuiļksrapsigun. Uqautigillautaǵipsi itqanaitkisiňiplusri. Aasriiň taamna piňaaŋutqungitčiga.

4 Aasriiň Macedonia-ǵmiut aggiqpata maligluja ilitchuǵigumitruň itqanaiňgisilaqsi, kannjutchakpiaqtugut, ilipsipsuuq, nalupqinaiqsruutigilaanikmipkaqhusrılu

uqaġilla taqhusrilu. ⁵ Tarra isrummiqsuňa aniqatiuvut pitchuksaaġukluginch tikitquplusri sivuani aggiliksrapta. Ilinja itqanaiyaġisigaat akiqsruutigikkaqsi, suli aatchuġummatiqaqugipsi nunurausrusruňaqasri.

⁶ Itqaġlugu una, iñuk nautchirriiruaq iñugiapiangitchuanik nautchiaksranik katitchiňiaqtuq iñugiapiangitchuanik, aasriipsuuq iñuk nautchirriiruaq iñugiaktuanik katitchiňiaqtuq iñugiallapiaqtuanik. ⁷ Iñullaa aatchuġli sivunniutaagun isrummatmi, tigummatigalugu pisuňaqani suli nunurikkaustrusruňaqani. Agaayyutim piqpagigaa iñuk aatchuġuuruqa quviasrukhuni.

⁸ Aasriiň Agaayyutim aatchuġumiňaġasri sipillugu inuġikkaqsi, ataramik sippakuuqtuligusri. Aasriiň aatchuutiksraqatlasrigisirusri savaallautapayaanun. ⁹ Aglausimaruatun Agaayyutim uqaħhani,

“Nunniuqt siamitmatun, iñuk aatchuiňiqsuq suuraġmiňik siqňataitluni inuqusraqtuanun.

Taapkua itqaġigisigaat ilaan iluaqqutaa taimunja.” *Psalm 112:9*

¹⁰ Agaayyun aatchuġuuruq nautchiaksranik nautchirriiruamun qaqqiamiglu niqiksranik. Taatnatun ilaan iñugiaksiňiaġai suurat pigikkasri aasriili aatchuutitlasriyumagiksi atlanun inuqusraqtuanun. ¹¹ Inuqsrangġiġňiaqtusri supayaakun tigummatailipsigun. Tarra savaaptigun iñuich quyyatiqaġniägaat Agaayyun.

¹² Savaapsi ikayuġaluäġniġai inuqsruiġluqtuat Agaayyutim iñuji, aglaan taavrumuunaptuuq iñugiaktuat quyyatiqallapiaġniägaat Agaayyun.

¹³ Savaapsigun nalupqinaġňiaġiksi ukpiqsriliqsi

Christ-kun, aasriili iñuich ikayuuusraaqatuaq nanğagisigaat Agaayyun tupiksriłapsigun tusraayugağıksuamik suli tigummataiłłapsigun ilinjitiñun suli iluqaŋitñun atlanun iñuñun. ¹⁴ Aasriiñ iñiqsruutiniägaasri piqatigisrukhusri pisigiplugu kamanaqtaaq iluaqqutaa Agaayyutim qaisaŋa ilipsitñun. ¹⁵ Quyyan illi Agaayyutmun uqautiglunaitchuatigun aatchuutaigun.

10

Paul Patchisaiññiruq Savautriłigmiñi

¹ Uvana Paul. Iñigípsi Christ-ñum aggaŋaiłigmigun piisaangılıgmigunlu. Taluqsralıguunigipsitja piqatau'ama ilipsitñi, aglaan piqataunğitñama ilipsitñi taluqsraiññiplüna tuyuqtuutipkun. ² Nunuriyumiñaitchipsitja taluqsraitquluña nayuutiguma ilipsitñi. Sivunniqsuňa akilliliqsuğukluginch tamatkua uqaqtaat iñuuniusriqagnipluta nunam iñuisun. ³ Iñuuniagaluajŋapta timigikkaptigun anjuyangitčhugut nunam iñuisun. ⁴ Anjuautivut anjuautigingitčhai nunam iñuiñ, aglaan atugikput Agaayyutim saŋŋiqpauranja akiilipluginch iluqaisa tamatkua akilliliqsuutiruat [tusraayugağıksuamun]. ⁵ Piyaqquqtağıvut uqavaağutipayaat niaquqtusriłhatlu iñuich takku taatnatchich iñuich sappugutaurut atlanun ilitchuğılıksraŋatniñ Agaayyutmik. Isrummitqik-sitkivut iñuich Agaayyutikun tupiksritłasripługinch Christ-mik. ⁶ Anasriññuqsaiłhiňaağutugut tupiksruutaitchuanik, ilitchuqsripqaurağupta tupiksriyumałipsitñik ilipsitñik.

⁷ Qiñiħiňaqtusri sunik qaaħħiňakun. Kiňapayaaq ukpiqsriňigumi piginiluni Christ-ňum isrummatitqigħiun. Piginigumi Christ-mun taatnatantuq pigipmigaatigut Christ-ňum. ⁸ Uqavigaaġutigillakkaluägħupkuunniň sajnjiqtinqal iq-Agaayyutim qaisa ja uvaptiknun kanħusruutigiyumiňaitchiga. Ilaan uvaptiknun ikayuqugaasri makitatlasritquplusri Christ-kun. Taavruma sajnjiqtinqal hum piyaqqutaqtitchumiňaitchaasri. ⁹ Iqsisaäġungħitchipsi tuyuqtuutipkun. ¹⁰ Il-λa jid iñuich uqażniqsut, “Tuyuutmiň uqalguruuatun ittuq, aglaan nayuutikami irrusriqaġuuniqsuq sayaitchuratun, uqautriħħasu li suilatun itluni.” ¹¹ Taatnatchich iñuich isrummatigħiltruq una, aglaan savaaġisruugivut uqautigikkavutlu aglakkavutlu inn-ħajta naagaqaa piiň-ħajta. ¹² Il-ħaliqsuutiyyuman ġitchugħut tamatkunu ja iñu jnun unniň atriliummatiluta uqaġġuruanun nakuuniraaqħutij. Uuktuutiqaħħiňaqtut iñjekkun naipiqtuutiplutiň. Kanjiqsaisi liqtiq qiniqtikkaat uuktuutigiaqsi 'aminj avatmun naipiqtuuti-aqsi 'aminju. ¹³ Uqavigaaħħagħiġitchugħut uvaptigun aglaan uqaviutigħiħiňaugħikput savaaksriusria qput Agaayyutmiň; taavrumuuna ukpiqsrit l-ħasriusri savaaptigun. ¹⁴ Qaanja la utra ngħiġi ġitchugħut uqaqapta il-lagħiġi plu savaaptikni. Takk tikiuti qqaġġikput tusraayuga ġaġiksuaq Christ-kun il-ipsitħun. ¹⁵ Uqaviutigħiġitchikput atlat iñuich savaa jaqt. Aglaan niġi ugaġġigikput una, ukpiqsri liqsi sajnji sikpan siamitlasrigi sigejjix kput tusraayuga ġaġiksuaq avan itchiapsitħun ittuanun.

16 Quliaqtuaqatlasrirugut tusraayugaagiksuumik nunaaqqiñi atlani. Uqavigaağutigisrunǵitchikput savaağianikkajat atlat iñuich nautchiivimikni.
17 Iñuk uqavigaağniağumi, uqavigaağutiqagli Agaayyutmik kisianik. **18** Agaayyutim akuqtuumatlaitchaa iñuk uqavigaaqtuaq iñmiñik nakuuniraaghuni aglaan ilaan akuqtugisigaa iñuk nakuugikkani.

11

Paul-lu Uqqiraqtijŋŋuaqtuallu

1 Uvvatuq Agaayyutikun anuqsrutiuraallaksitña kinnajaaqtuatun itkaluağniğuma. Anuqsrutillaŋniapiaqsitña! **2** Takku siqñagipiağipsi Agaayyun siqñaqsripmatun ilipsitñik. Atriqaqtusri ipqitchuatun ilaqaqtinikkumaaqtuatun qaiññiakkaptun atautchimun ilaqaqtiksramun, taamna Christ-ŋuruq. **3** Nuyuaqqutigipsi isrummatisi qaayuğnaqsiviaqtut suli killukuağutipkakkauviaqtusri ilumutuuruumiñ piqpaksriļiğmiñ Christ-mun, atriplugu nimigiaq kinnitñiktuaq Eve-mik pisaasruğmigautmigun. **4** Uvvaami iñuk aggiguni quliaqtuaqagaqsikpan atlamic Jesus-mik quliaqtuağıngisaptiknik, naagaunniiñ akuqtuigupsi atlamic Irrutchimik tusraayugaagiksuumiglu akuqtuağianikkapsitñiñ, pitchığığisiruatun irrusriqaqtusri. **5** Kiňulliqpiąjungiňasrugiruňa tamatkunakňa qaukliunasrugiplutin uqqiraqtaruaniñ. **6** Ilisaqsimaruatun uqaqtaulguitchaluağuma, ilisimaruňa sumik uqaqtılaamnik. Qiňiqtikikput taamna nalupqinaiqługu ilipsitñun supayaakun. **7** Killuqsautauniqpa uvaŋnun

atmuktiqama kivigukhusri quliaqtuağnirağluja tusraayugağıksuajanik Agaayyutim akiilaaqluŋa? ⁸ Ivayaqtuiruŋa atlaniň ukpiqtuaŋjuruaniň akuqtui'ama ikayuutaatnik savautriŋiksrapnikun ilipsitňik. ⁹ Nayuutillamni ilipsitňi, inuqsriuliqama iluilliuqtitchiňgitchuŋa kisumikunniiň. Aniqatiut agiqaminiň Macedonia-miň qaitchaat inuğikkapayağa. Supayaakun akiyausrungitchuŋa ilipsitňun. Qaunatqiagikkisigiga taamna. ¹⁰ Christ uqaġġuupmatun ilumutupiaq taatnatuntuq uqaġipmigiga ilumutuuruaq. Kia-unniň iňuum nunaŋjani Achaia-m nutqaqtitchumiňaitchaa uqavigaaġutiqalığa quliaqtuaqama akiilaaqluŋa. ¹¹ Suvaata quliaqtuaqpik akiilaaqluŋa? Piqpagingiňnivisi? Agaayyun ilisimaruq piqpagillapiaqtalaapsitňik.

¹² Savaağıkkağa savaağituiňağisigiga, [amiami quliaqtuaqtuiňaqluŋa akiilaqluŋa]. Taavrumuuna nutqaqtitchukkitka tamatkua uqavigaaqtuat savaaqağniplutiň Agaayyutim savaaŋjanik, tuvrapiaqlugu uvagut suraġaqliqput. ¹³ Taatnatchich iňuich tanjığlaakun uqqiraqtaurut. Kinnitňinjniałikun savaaqaqtut, qinňaġmikkun atlaŋjuġuurut iliplutiň uqqiraqtaisun Christ-ňum. ¹⁴ Taatnaluuasru! Üvvatakku tuunġaq iňmiňik qinňaniktaġguupmiuq israqulgatun qaumam. ¹⁵ Taatnamik quviġusruutiksraunġitchuq tuunġaum savaktaı qinňaniktaqpata nalaunjarualħum savaktaisun. Isruksrautaat taimanigu nalliusriaqqaġisiruq maliġullugu savaaŋjat.

Paul-ňum Nagliksaağutaa Uqqiraqtaupluni

16 Uqautitqiglapsi, isrummatiginasritja kin-naŋaaqtuatun inniļuŋa. Kinnaaŋnigaluağupsitja akuqtuqsiňja taatna, uqavigaaqtuallakkumuŋali mikiruoramikunniň. **17** Uqautigikkäga tamanna pitqtutigingitchaluağaa Atanğum Agaayyutim. Uqavigaaqama kinnaaŋaaqtuatun ittuňa. **18** Qiňiqlugich iňugiaktuat uqav-igaagutiqağuňhat nunakħaqtanik sunik, uvaŋaptuuq uqavigumiňaqmiuňa. **19** Takku anuqsrutirağıgisri quviagliuguunniiň kin-naŋaaqtuat, ilipsitňik isrumatunivagillapliaqhusri. **20** Iłatchiguupmiosri iňuum savaktaağrugipmasri, aqsaktuaqmasrilu kinniplusri, nunurirağıaqmasrilu savautitqupluni, kamanaağniraaqman, suksraungiqmasriunniň patiktuqmatun kigiňapsigun. **21** Isrumasrugnaqtusrilu sayaitchuaŋunipluta suli taatnatun aŋalatchiňgiňňipluta. Kanŋunaağniaqpisa! Kiňapayaaq taluqsrailuni uqavigaatlapman, taat-natuntuuq piyumiňaqmiuňa—uqaǵuraaqtuňasuli kinnaaŋaaqtuatun. **22** Ilinjich Hebrew-ŋuniqpat? Uvaŋaptuuq. Ilinjich Israel-aaǵmiuŋuniqpat? Uvaŋaptuuq. Kiňuviağıniqpagich Abraham-ŋum? Uvaŋaptuuq. **23** Ilinjich savaktigivagich Christ-ŋum? Uvaŋaptuuq, aglaan savaktillautluktuňa ilinjitiňiň —uqaǵugaaqtuňasuli kinnaaŋaaqtuatun. Savaaqatlukmiuňa sakullapiaqluňa, isiqtakatautlukmiuňa, ipiǵaqtuqsiupmiuňa atqunaq, tuqqutitqayaqtaqluňa iňugiaktuami. **24** Tallimaniaglaan ipiǵaqtuqsiuruňa Jew-ŋuruaniň, malgukipiani ipiǵaqsagańgni inullaklugu atautchimik. **25** Piňasruniaglaan anaumiksiuruňa anautanik, atautchimi miluqtukkaapluna

uyaǵaŋnik, piňasruniaglaan umiaqpaıyaqtautipluňa, unnuagli uvluguňa naaplugik tiktaupluňa taǵiumi, ²⁶ akulaiqługu iglaułlamni navianaqtuakuaqluňa uliqpanjiniň tiglıňniaqtiniňlu, navianaqtuakuaqluňa Jew-ηuqatimniň Jew-ηungitchuaniňlu, navianaqtuakuaqluňa nunaaqqiňi suviksrailaamiliu taǵiumiliu, navianaqtuakuaqluňa tamatkunakňa tanjigilaakun aniqatauruaniň, ²⁷ minguqtaağuǵataqluňa sakiqnaǵlu iglutuqługu, akulaiqługu sińiktuanǵiqluňa, niğisuksiupluňa imiǵuksiupluňalı, iñugiaktuami niqiksrailliuqluňa, atnuǵailliuqluňa itrigruami. ²⁸ Avataatigun tamatkua sut kigińńiǵvígiraǵigiga uvluǵaǵipman isrumaalutiqalaǵıga ukpiqtuańjuranun. ²⁹ Nallıqsi sayitman ukpiqsriłigmigun, uvańaptuuq ikpigipmiraǵigiga sayailıułha. Nallıqsi killuqsaqtitaupman qiniqautisruugitka taatnaqtitchiruat. ³⁰ Uqavigaaqtuksrauguma, uqavigaǵutiqagańiaqtuňa tamatkunija qiníqtitańiňk sayairrutmá. ³¹ Agaayyun Aapagikkaja Atannapta Jesus Christ-ηum, ińuič kamaksruqtaksraǵikkajat qarjavak taimunja, ilisimaruq sagluuqtuangisilaamnik. ³² Damascus-miitnama, kavanańata umialgum atiqaqtuam Aretas-mik qauńskaŕılıqsuǵaa nunaaqqia Damascus-ηum tigurautqupluňa. ³³ Aglaan ikipluňa aguupmańmun atqaqtitkaatňa igalikun katchimi aasriiň annaktitluňa ilaaniň.

12

*Paul-ηum Qiníqquuraanji suli Agaayyutim
Sagviqsitanji*

1 Uqavigaaqtuapsaallaktuksrauruŋa sunnautiging̗itchaluaŋŋaan. Aglaan uqautig-iniaqitka qiniŋquuraat sut Atang̗uruam sagviqsi tanji. **2** Ilisimagiga aŋun ittuaq Christ-kun. Akimiag̗utailat ukiut pianikmata mayuutrauruq piňayuatnun qilaich. (Timituummaan naagaqaa timaiľaaqhuni nalugiga, aglaan Agaayy whole. **3** Suli ilisimagiga taamna aŋun mayuutrautilaanjanik inaatnun ayuruat. (Timituummaan naagaqaa timaiľaaqhuni nalugiga, aglaan Agaayy whole. **4** Aasriiň taamna aŋun aullautikkaukami pakmuŋa, tusraaruq sunik uqaġilgunaITCHUANIK uqautchimigun, suli iňuum uqautigiraksraġing̗isanjiňik atlanun.

5 Uqavigaaġutigiyumiňaġaluag̗iga pisigilugu taamna iňuk, aglaan uqavigaaġumiňaitchuŋa uvapkuŋ, kisianik sayairrutiŋkun. **6** Aasriiň uqavigaatlagaluaqļuŋa, kinnaqtuatun itchungitļuŋa, uqaġniaqtuŋa ilumun ittuamik. Pakmaaglaan uqanġiqsuŋa taatna. Ilipsitňun isrumagitluqunġitchiga avataagun qiniŋkaqsi naagaqaa tusraakkaqsi uvamniň. **7** Suli atchiksuaqpluŋa tamatkunuuna quviqnaqtuatigun sagviqsautigun uvaŋnun, kakitlaġnaq qaisauruq timimnun. Taamna kakitlaġnaq uqqiraqtigigaa tuunġaum. Ilaan naŋniġaaŋa kamasaraqunġitļuŋa uvamnik. **8** Piňasruniaglaan ikayuqtisriuġaluaqtuŋa Agaayyutmun, taamna pilguirrutiŋa piiquplugu uvaŋniň. **9** Uqautiħiňaġaaŋa, “Iluaqqutriiġa naamaruq ilipnun, takku sanŋiga naamasrisuuruq sayailliuqavich.” Taatnamik quyagliutipsaag̗iga pilguirrutiŋa, Christ-ŋumli

sañjia itchumuūq uvañni. **10** Taatnaqļuña Christ piqtigiplugu quviasruguruňa sayailļiuļigmī, pisaayugautauļigmīlu, sakiqniuļigmīlu, nagliqsaaqtitauļigmīlu, iluilliuqtitauļigmīlu, takku sayailļiuliqama sayaktururuňa.

Paul-ŋum Isrumaaluučigigai Ukpiqtuaŋjuruat Corinth-mi

11 Uqaqtuňa kinnaqtun uqautikapsi tamatkuniňa, aglaan ilipsi uqaqusraaqluňa taatnatun. Ilipsi uqağıraksraǵaluapsitňa nakuuruakun. Atakkii kiňulliqpiaňuluňa ingítmiuňa tamatkunakňa uqqiraqtillau-taungitchapsitňiň, suungitchaluaňjaǵma. **12** Iľitchuqqutai uqqiraqtipiaqtuam savaaňjurut akunnapsitňi anuqsruňkun, iľitchuqqutitigunlu quviqnaqtuatigunlu suli sañnipluni savaatigun. **13** Qanuqhusri piviaǵingiňňivisi atlatun ukpiqtuaŋjuruatun nańitaqangitňama ilipsitňik iňuuniutksrapkun? Natqigusrimaallaňniaqsitňa killukuaǵasrugigupsitňa.

14 Piňayuatin tikitqattaałhiňaaǵuqtuňa ilipsitňun. Akiyauyumiňaitchuňa ilipsitňi, takku pakaaqangitchuňa sunik pigikkapsitňik aglaan ilipsi, taatnatun ililgaat sunnaňniutrirusraunǵitchut ańayuqaamiknik, aglaan ańayuqaat piraksraǵigaich ililgaatiň. **15** Quyyatigipiagiga ikayuutiňiga supayaakun qaisimaaqluňalu ilipsitňun. Uvvami piqpagiliutillaqıňigupsi taatnatun, piqpagiraksraǵigipsitňaptuuq. **16** Ilijisimagaluaqhusri, natmaunǵitchuňa ilipsitňi, aglaan ilasri

uqaqtut iliñipluňa man-niigitňiňniagňipluňa pisaasruqtuatun ilipsitňiň kinnisipkun.

17 Ivayaqtuňiqpisi nalliatigun iňuktigun tuyugiraǵakkapkun ilipsitňun? **18** Pitchuksaagiga Titus utlaquplusri, suli piqasriqługu aniqatmik ilisimakkapsitňik. Titus-iňum ivayaqtunǵitchaašri, takku isrummatiqaqtuguk iňuunniusriqaqhunuň atiruamik. **19** Tuyuutipta isrumapkaǵuknaǵaasrilu kiuniagňiplugich akitňautinjich ilisautriňjuat. Uqaqtugut sivuǵaani Agaayyutim takku savautigikput Christ. Piçpagikkamaaň, iluqaa-gun savaağikkaptigun makitammaágiksitsqugikput ukpiqsriiliqsi. **20** Anayasruutigigiga utlakkupsi iňuuniaǵıqanǵiňnasrugilusri alǵaqsrutigikkapkun suli itmiluňa niǵiugingisapsigun. Anayasruktuňa uqavaağasrugalusri, siqńakkutiqağasrugalusri, qiniǵusri, iǵlıktulusri, pigiitchuakun uqau-tikkutilusri, saňurrutilusri, qutchigilikun niaquqtusrılusri, atausriummaǵıǵusrilu.

21 Anayasruktuňasuli utlatqikkupsi, Agaayyutimnun atchiksillapiaqtılıksraǵa sivuqqapsitňi, takku qirratiginiaǵítka iňugiaktuat killuqsaanik-tuat sivuani isrummitqıňiurasruňaqaatiň uvuňjanunaglaan qaayuǵnaqtuamiň, sayuňalıǵmiňlu, suli timim pisuňnautaaniň malinjuguǵutiplutiň.

13

Aqulliich Kiliktuutit Iľammiuǵutitlu

1 Uvva pińatchiǵitka utlautiǵıma ilipsitňun. Itqaǵilugu, “Kiňaunniiň iňuk pasikkutiqaqpan iňuňmun ilisimariqaqtuksrauruq malǵuňnik naaga pińasrunik nalupqisrunǵitchuanik iľumutuułhagan

patchisim.” ² Kilianikkipsi nayuutikama tugiani, aasriiñ kiligukkipsi aglaktigun nayuutingiñlamni. Uqautianiksima'apsi taimmani uqautig-itqiññağıga iluqanitñun killuliqiruanun sivuani: utlautitqikkuma qağanayaağutiyumiñaitchut.

³ Nalupqinaıgukkiksi Christ-ŋum uqaǵuułha uvapkun. Nalupqinaıgumiñağıksi umuuna, Christ-ŋum silğıqsuqmasri sayaitchuaŋungitchuq, aglaan sañrıqapiqtaq ilipsitñi. ⁴ Kikiaktuutraukami sayaitkaluaqtuq, aglaan iñuutqiksitkaa Agaayyutim sañrımigun. Taatnatuntuuq sayaitchaluaqtugut ilaatun, aglaan iłitchuǵipkağıpsi iñuuniaqtilaaptiknik Agaayyutim sañrıagun Christ-tun. ⁵ Qanuqtilaaqitchi uuktuǵusri ilipsitñik iñuugaluaqmaňaapsi ukpiqsrılıkun. Ilısimanğıtpisiñ Jesus Christ itilaanja ilipsitñi? Qiñığnaqtinniñağıksi agaayyutikuağupsi—ukpińjuangısuağupsi.

⁶ Aglaan uvvatuq iłitchuǵisriñ agaayyutikuaqtillaqput. ⁷ Agaayyutigipsi savaaqaqunǵitłusri pigiitchuamik. ⁸ Takku akılliliqsunǵitchikput ilumutuuruaq aglaan savałhiñaqtugut pisigiplugu ilumutuuruaq. ⁹ Quviasrugaqtugut sayaitñapta aasriiñ sañrısi'apsi. Iniqsruutigipsi nalaunjasripkatqılıksraqsigun agaayyutikuálipsigun. ¹⁰ Taatnaqluña aglakkitka tamatkua nayuutingitñama ilipsitñi. Utlautianikkuma suammatisrunǵitłusri atuqapku sañrıqutiqalaq Agaayyutim qaisańa uvańnun. Taavrumuuna sañrıqutiqalaqun makitatquqipsi, piyaqqquq-

tagungitchipsi taavrumuuna.

¹¹ Aniqatiumaañ, aqulliuplugu, uvvatuq Agaayyutim maliguagliisi. İluaqsruglugich piqutisri kamagilugillu pitchuksaagütitka, anıgütulusri avatmun qıñuiññaqautilusrılı, Agaayyutimli piqpaksiruam uvaptiknik qıñuiññaqaqtitchiruamlu nayuğumagaasri. ¹² Paqlatisritchı avatmun kunigutmik ipqitchuakun piqpakkutilikun. ¹³ Agaayyutim iñupayaanjıñ nayaanjanik tuyuğaasri. ¹⁴ Uvvatuq iluaqutrisaan Atanguruam Jesus Christ-ŋum, suli piqpaksrıłhan Agaayyutim, suli piqataułhan Ipqitchuam Irrutchim nayuğlisi.

Ipqitchuat Makpiġaat - Agaayyutim Uqałhi

Inupiatun

The New Testament in Northwest Alaska Eskimo

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Inupiatun, Northwest Alaska (Northwest Alaska Eskimo)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 9 Oct 2020

46cece15-9127-50b3-bf07-88a1082e7ab6